

Økonomiskolene 2013

– Økonomistudentenes oppfatning
av forhold i studiehverdagen

Økonomiskolene 2013

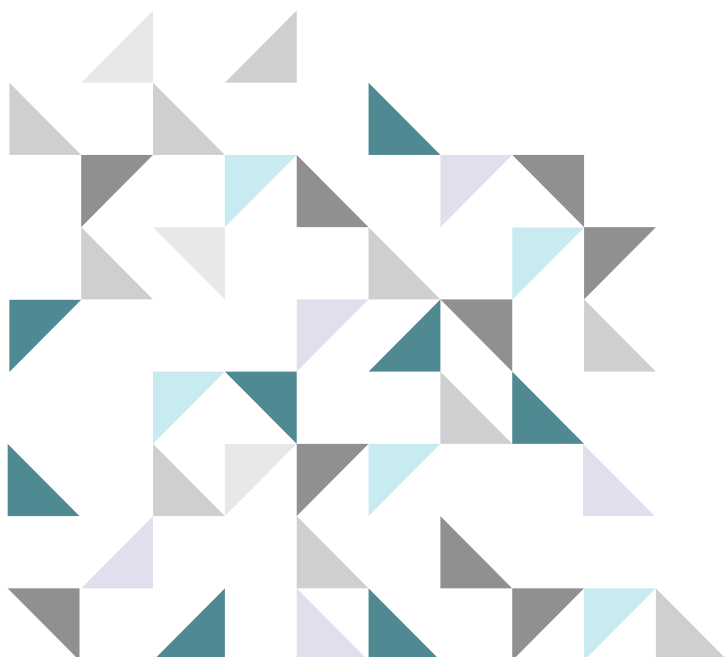
– Økonomistudentenes oppfatning av studiehverdagen

Econas studentundersøkelse ble gjennomført i månedsskiftet mai – juni. Vi har stilt Econas studentmedlemmer en rekke spørsmål som kan relateres til lærestedenes kvaliteter, med fokus på undervisningstilbudet og sosiale sider ved lærestedet. I denne rapporten presenterer vi resultatene og drøfter dem kort. Vi har samlet inn informasjon blant alle våre studentmedlemmer. I rapporten sammenliknes resultatene med hensyn på lærested, læresteder i utlandet versus norske, hvor langt man er kommet i studieløpet, kjønn og alder.

Du vil først få presentert de viktigste funnene fra undersøkelsen. Deretter beskrives gjennomføringen av undersøkelsen. I hoveddelen presenteres respondentenes totalopplevelse av lærestedene, hvordan undervisningen og sosiale aspekter oppfattes, og litt om studentenes økonomiske situasjon. Mot slutten presenteres studentenes oppfatning av næringslivets posisjon på lærestedene og en oversikt over hvilken sektor studentene helst vil jobbe i. I konklusjonen har vi lagt inn noen oppfordringer til lærestedene.

Kontaktinfo og annen lesning

Har du spørsmål om undersøkelsen, send e-post til karriere@econa.no.

Innhold

Hovedfunn	4
Om gjennomføringen	4
Totalopplevelse	6
Undervisningskvaliteten	7
Forelesningene	7
Svake på gruppeundervisning	10
Valgfag og utveksling	12
Studentenes sosiale velferd	13
Studentøkonomi	18
Næringslivets deltakelse	20
Vil ha praksisplass	20
Etter studiene – ønske om jobb	23
Oppsummering	23

Hovedfunn

- › De som studerer økonomisk-administrative fag har det generelt godt, men opplevd undervisningskvalitet varierer, og lærestedene scorer til dels ujevnt på spørsmål om kvalitet på forelesninger, kollokvier og totalopplevelsen av studiestedet. Undersøkelsen viser at det er rom for forbedring og læring mellom skolene.
- › Organiserte kollokvier eller seminargrupper øker graden av tilfredshet blant studentene.
- › Læresteder i utlandet oppleves som bedre til å involvere studenter i forelesningene, og knytter i større grad teori opp mot praksis.
- › Lærestedenes sosiale profil varierer. Disse forskjellene vil brukes i Econas veiledning av potensielle økonomistudenter.
- › Mye arbeid ved siden av studiene ser ut til å kunne påvirke studentenes opplevde velferd negativt. Vi ser at det er stor forskjell på hvor mye tid studentene bruker på deltidsarbeid ved de ulike lærestedene. Bakgrunnsvariabler som deltidsarbeid og alder er forhold som i noen tilfeller er forklaringer på forskjell mellom lærestedenes score.

Om gjennomføringen

Econa sendte ut undersøkelsen 21. mai 2013, og purret 24. og 29. mai. Siste svar er fra 13. juni 2013. Svarene er i all hovedsak kommet inn i tidsrommet 21.-30. mai. Undersøkelsen har totalt 1112 respondenter, og ble sendt ut til 3590 Econa-medlemmer. Svarprosenten er på 31 prosent, noe som er bra i en slik undersøkelse. 499 (44,9 prosent) er jenter, 606 (54,5 prosent) er gutter, mens syv ikke har oppgitt kjønn. Studenter som er mellomfornøyde eller i en grad misfornøyde med lærestedet totalt sett har fått mulighet til å komme med forbedringsforslag. Alle sitater i rapporten er derfor hentet fra denne gruppen.

Vi har flere svar fra respondenter som har kommet langt i studiene enn nybegynnere. Typisk vil en kunne tro at de som har studert en stund har et bedre grunnlag for å vurdere studiesituasjonen enn de som nylig har begynt. Vi ser også at førsteårsstudentene er jevnt over mer positive enn andre studenter.

Når vi sammenlikner lærestedene i denne rapporten er det viktig å ha med seg at antallet respondenter er lavt ved noen av lærestedene. Av den grunn er BI Stavanger og Høyskolen i Molde tatt bort, samt de som ikke har oppgitt lærestedstilhørighet. Totalt er det derfor 1095 respondenter som utgjør grunnlaget for lærestedene, mens ved total brukes alle 1112 svarene.

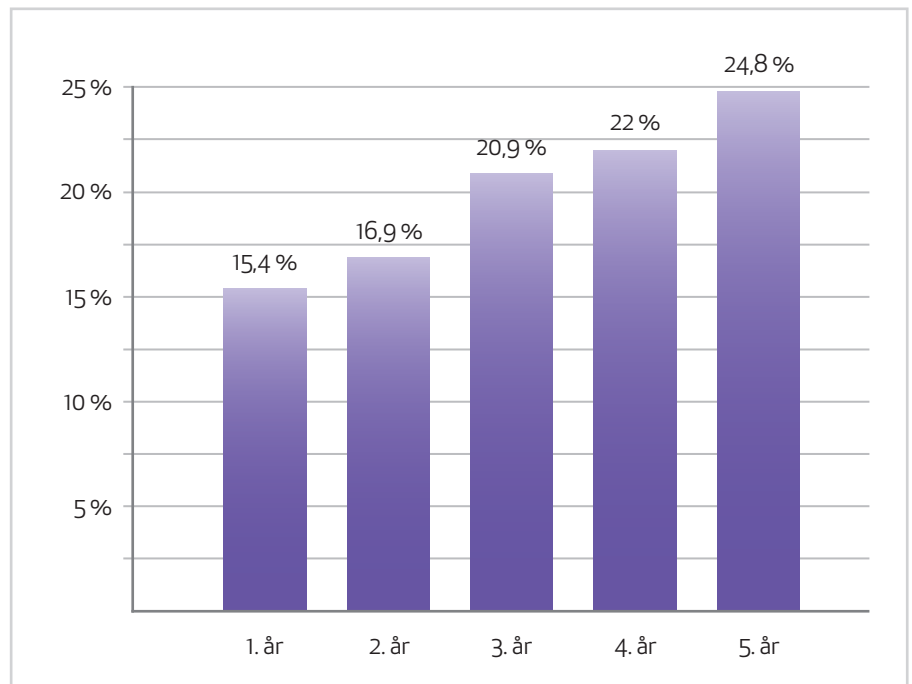
Siden antall respondenter er lavt ved flere av lærestedene, har vi ikke analysert lærestedene for bakenforliggende variabler som kjønn, alder og hvor man er i studieløpet. Disse er imidlertid kommentert på basis av hele utvalget. Det er verdt å merke seg aldersforskjellene. Studenter født før 1990 er vesentlig mindre fornøyd med totalbildet av lærestedet enn de som er født på 90-tallet. Det kan skyldes sosiale forhold utenfor studiene eller at mestringsfølelsen i studiene er lavere for eldre studenter. Videre er det slik at mange respondenter på bachelornivå kan gi noe høyere resultat på grunn av mer positive førsteårsstudenter.

Skalabruk

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Figur 1.
Fordeling etter hvor langt man er kommet i studiene.

Tabell 1. Respondenter fordelt etter lærested.

Lærested (forkortelse i rapporten)	Antall	Andel	Gjennomsnittlig Alder (median)	Prosent på Bachelor/master	Førsteårs studenter
Norges Handelshøyskole (NHH)	319	28,69 %	24 (24)	48/52	16 %
Handelshøyskolen BI – Oslo (BI)	149	13,40 %	24,7 (24)	58/42	8 %
Universitet i Stavanger (UiS)	76	6,83 %	24,2 (24)	63/37	15 %
Universitet for miljø- og biovitenskap (UMB)	71	6,38 %	24,8 (24)	59/41	18 %
Handelshøyskolen i Trondheim (HHiT)	70	6,29 %	23,7 (23)	66/34	33 %
Universitetet i Agder (UiA)	68	6,12 %	24,3 (23)	63/37	21 %
CBS - Copenhagen Business School (CBS)	66	5,94 %	24,8 (25)	21/79	5 %
Handelshøgskolen i Tromsø (UiT)	58	5,22 %	25,4 (25)	67/33	14 %
Annet sted i utlandet (Utland)	55	4,95 %	24,6 (25)	31/69	6 %
Universitetet i Nordland (UiN)	48	4,32 %	25 (24)	42/58	15 %
Annen utdanningsinstitusjon i Norge (Annen)	48	4,32 %	24,3 (23,5)	77/23	25 %
Høgskolen i Buskerud (HiBu)	39	3,51 %	26 (25)	28/72	8 %
Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA)	28	2,52 %	23,3 (23)	82/18	29 %
Totalt	1112		24,4 (24)	53/47	15 %

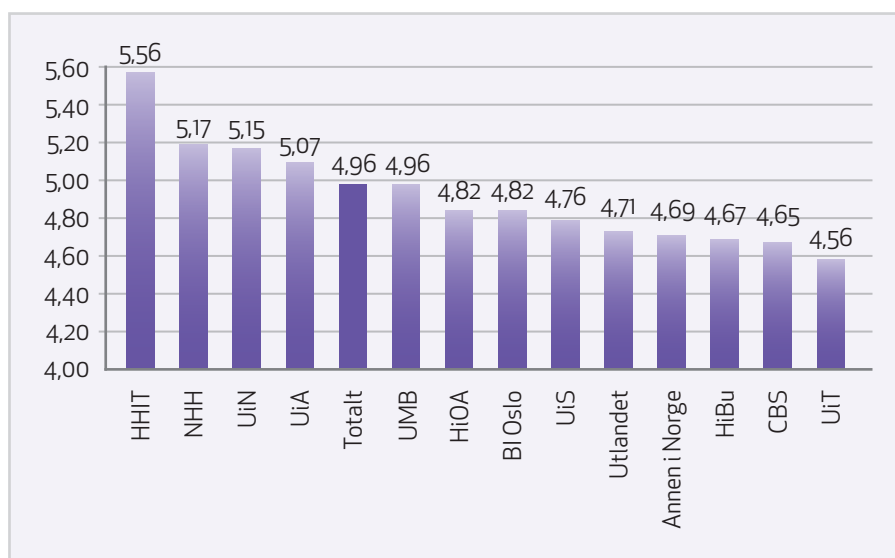
Totalopplevelse

Den enkelte students totalbilde er en viktig indikator. De aller fleste er stort sett godt fornøyde med studiestedet sitt. Lærestedene scorer allikevel forskjellig på studentenes tilfredshet. En del studenter føler ikke at deres læring og velvære er lærestedets viktigste formål. Mer interaksjon mellom studenter og underviser er et tiltak som kan sette studenten mer i fokus.

Det er bekymringsfullt at tre av ti er middels til mindre fornøyd med lærestedets evne til å sette studentene i sentrum. I denne sammenheng har studenter ved norske læresteder en mer sentral plass ved utdannings-institusjonene enn ved læresteder i utlandet. Handelshøyskolen i Trondheim (HHIT) peker seg ut som en ener i studentfokus.

Figur 2.
Studentene står i sentrum av min utdanningsinstitusjon.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Det er en tendens til at studenter tidlig i utdanningsløpet er mer fornøyde enn de som har studert et par år. Jentene er marginalt mer fornøyde enn guttene, men forskjellen snur seg dets lengre man har studert. At samvariasjonen i scoren på spørsmålene «totalopplevelse» og «studenten i sentrum» er sterk ser vi ved at topp fem er de samme lærestedene (NHH, HHIT, UMB, UiA og UiN) på begge spørsmålene. Bildet blant lærestedene som scorer under gjennomsnittet for «studentene i sentrum» og «totalopplevelse» blir naturligvis det samme.

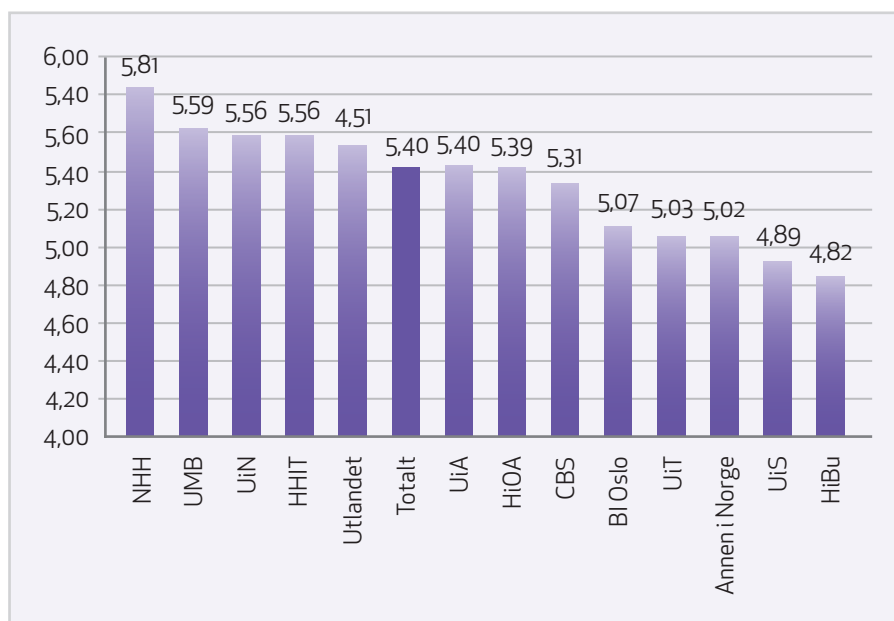
Få er på generelt grunnlag misfornøyde. Ved lærestedene som scorer dårligst er det rundt 10 prosent som svarer at de til en viss grad er misfornøyde.

Figur 3.

Hvor fornøyd er du totalt sett med skolen (læringsmiljø, studiemiljø, utenomfaglig miljø)?

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Også den totale skoletilfredsheten er størst første året man er student, deretter avtar det noe. Det er små eller ingen kjønnsforskjeller på dette punktet.

Jevnt over er det slik at de gjennomsnittlige verdiene ikke skyldes at noen er veldig fornøyde, mens andre grupper er misfornøyde. Andelene fordeles jevnt utover på skaleringspunktene. Det er en liten tendens til at de som bruker mindre enn 20 timer i uken på studier er noe mindre tilfredse, men utslaget er ikke stort.

Undervisningskvaliteten

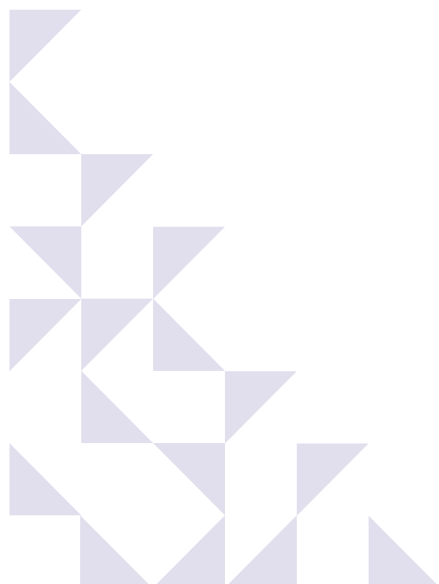
Undervisningskvaliteten er viktig for den totale tilfredsheten med lærestedet. Vi har derfor undersøkt om noen forhold knyttet til forelesninger og kollokvier.

Forelesningene

Kvaliteten på foreleserne varierer en del, og her har alle lærestedene en jobb å gjøre. En mindre fornøyd NHH-student skriver for eksempel at hun ønsker: «Bedre sikring av kvalitet i undervisning og forelesninger, i tillegg til bedre pedagogisk tilrettelagte undervisningsformer, ikke bare passive forelesninger».

Mer bruk av praksis og økt involvering av studentene i undervisningen kan bidra til økt tilfredshet på dette punktet. Studentene i utlandet er gjennomgående mer fornøyde med forelesningene enn de som studerer ved norske institusjoner.

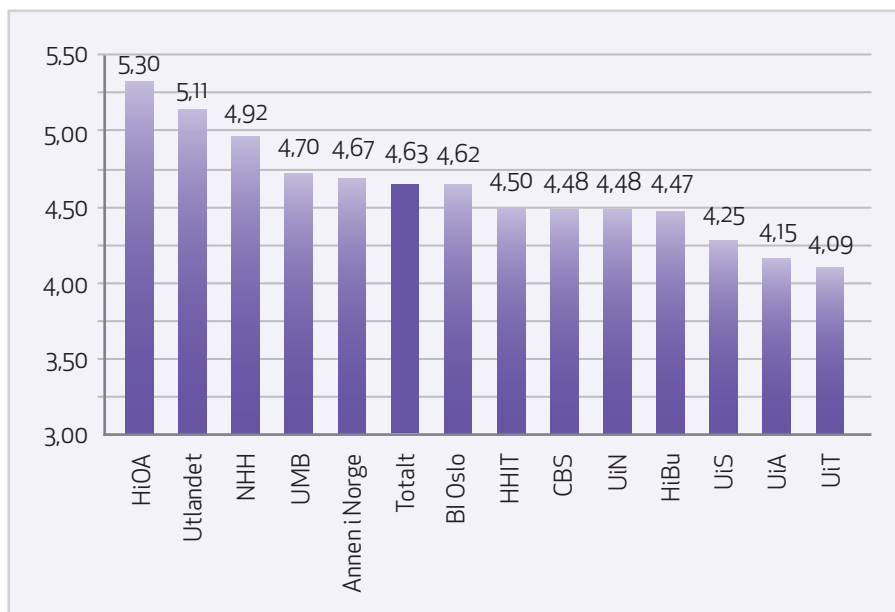
I følge studentene bruker studiesteder i utlandet i større grad eksempler fra virkeligheten og studentene deltar mer aktivt i forelesningene enn ved de norske lærestedene.

Figur 4.

Foreleserne holder gjennomgående høy kvalitet.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Foreleser holder seg stort sett til pensum ved alle læresteder. Her er det små forskjeller, og alle scorer rundt 5,5 på skalaen fra 1-7.

Mange har brukt muligheten til å kommentere forelesernes evner, spesielt knyttet til det å bygge bro mellom teori og praksis. Dette eksemplet er illustrerende: «Det virker som noen forelesere ikke klarer å koble teori mot praksis (kanskje manglende erfaring), noe som gjør det vanskeligere å forstå.»

Det er liten forskjell mellom masternivå og bachelornivå på om praksis trekkes inn i undervisningen.

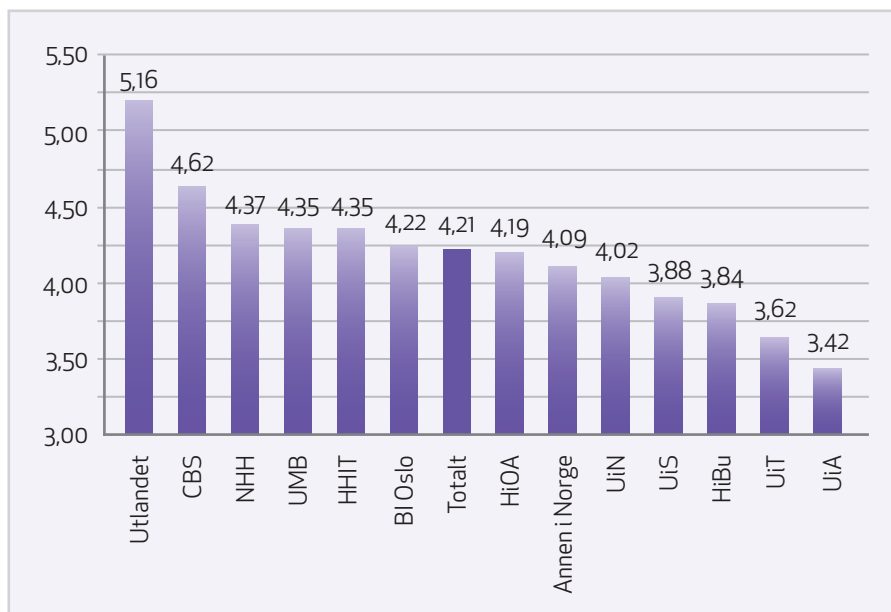

Figur 5.

Forelesningene bringer praksis inn i teori.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

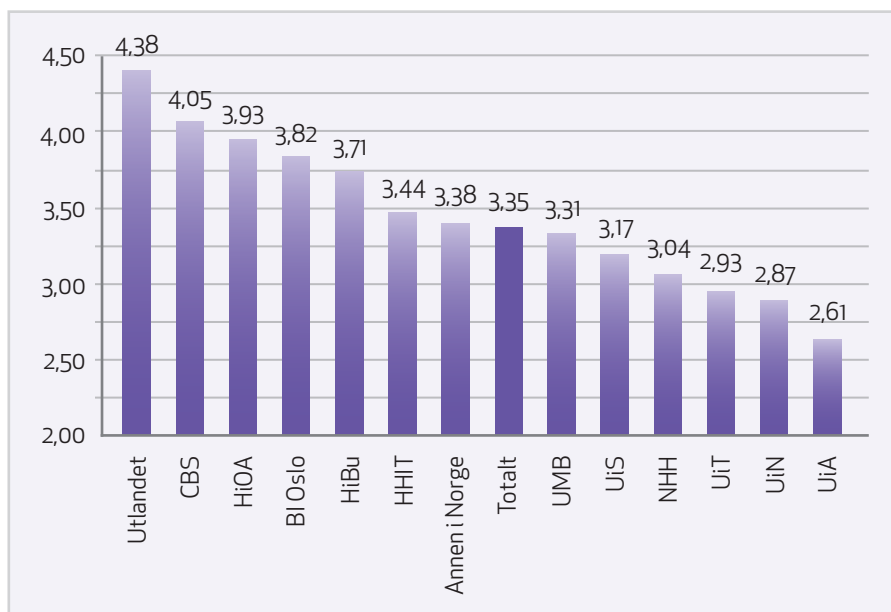

Et bredere spekter i kommunikasjonen mellom underviser og studenter er ønskelig ved de norske lærestedene. Dette fungerer bedre i utlandet.

Figur 6.

Foreleser bruker studentene aktivt i undervisningen.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

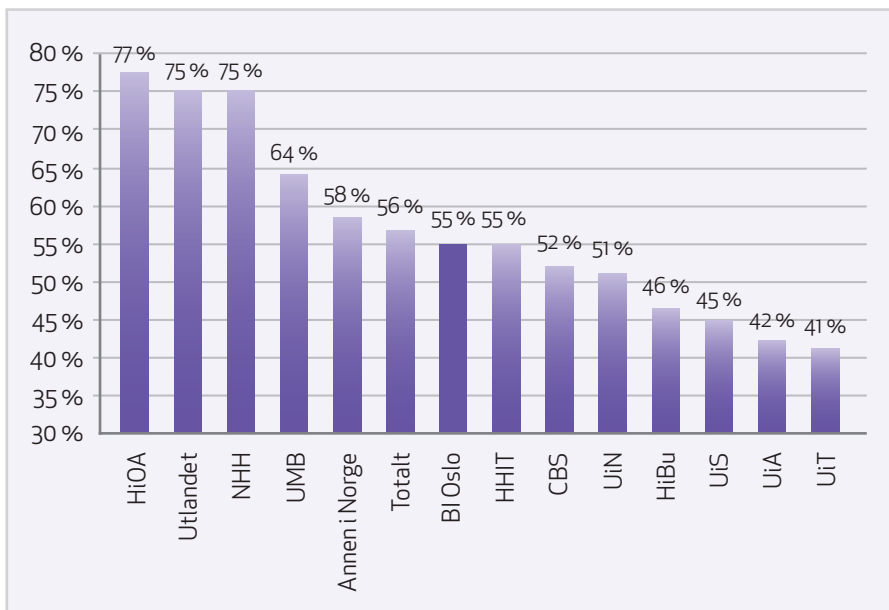

Jevnt over involveres studentene i for liten grad i undervisningen. Dette gjelder uavhengig av studieår, men masterstudentene opplever i høyere grad enn bachelorstudentene at foreleser bruker studentene aktivt i undervisningen. Læresteder i utlandet er klart bedre enn norske læresteder på dette området. Hvorfor det er slik har vi ikke noe godt svar på.

Figur 7.

Legger din skole opp til arbeid i organiserte seminar-/kollokviegrupper?

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Svake på gruppeundervisning

Undersøkelsen viser også at det er et betydelig forbedringspotensial i det å organisere gruppeundervisning på en god måte. For eksempel legger HHIT stort sett opp til kollokvier, men oppfølgingen er ikke god nok. En student ved skolen skriver at hun ønsker: «Flere kollokvier og gruppearbeidstimer med lærer til stede». Andre læresteder legger på den annen side i mindre grad opp til kollokvier, men scorer godt på oppfølging av kollokviene.

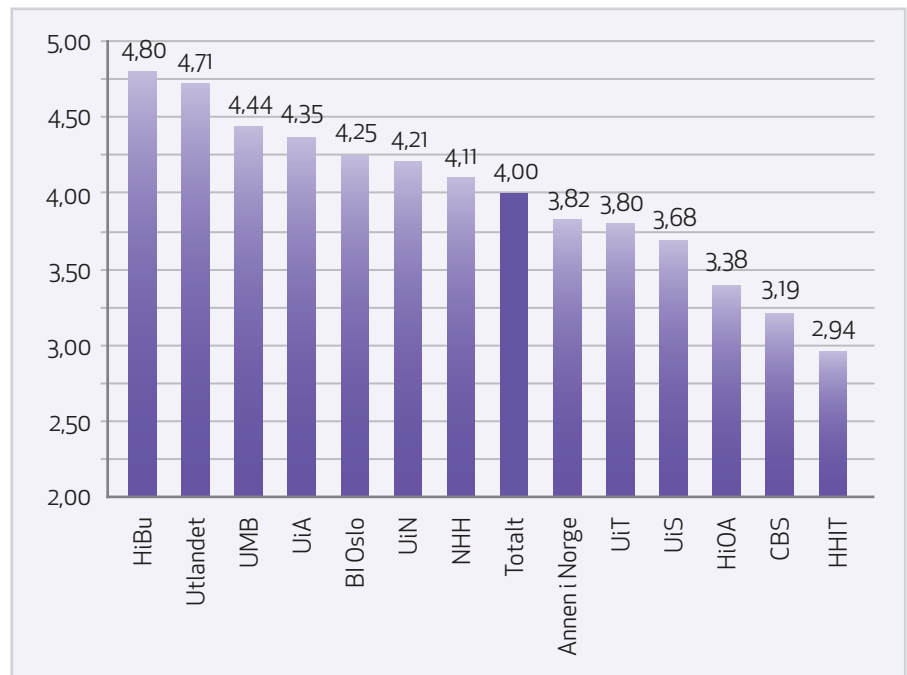
Studenter som har tilbud om kollokvier/seminarer er mer fornøyde med studiesituasjonen enn de som ikke har dette tilbudet. De minst fornøyde studentenes ønsker generelt flere grupperom og bedre gruppeundervisning. En BI-student skriver: «å legge opp til kollokviegrupper er de veldig dårlige på her, da må man danne grupper selv uten noe bistand fra styret på BI. Så dette synes jeg de bør bidra litt mer på».

Figur 8.

Det er gode muligheter for å få tilbakemelding på arbeidet utført i kollokviegruppene (skala).

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Gruppeundervisning er også en undervisningsform som nærmer seg arbeidsformer studentene møter i arbeidslivet, og er slik sett god arbeidslivstrening. Ikke minst er de som deltar i organisert gruppeundervisning mer fornøyde med lærestedet totalt sett enn de som ikke gjør det. Praksis og kollokvier knyttes av noen sammen, illustrert ved dette utsagnet fra en NHH-student som savner mer studentpresentasjoner:

«Benytte mye mer presentasjoner som læringsform. Det er blitt nedprioritert på NHH i de siste årene, noe jeg mener er veldig uheldig. God presentasjonsteknikk vil i mye større grad forberede studentene på en del av oppgavene som kommer i næringslivet. Fremlegg, intervju, presentasjoner, sosialt samvær etc.»

Litt overraskende er guttene noe mer fornøyde med kollokviene enn jentene. Kollokviene oppgis å fungere best hvis man får tilbakemeldinger. Effekten er noe sterkere for gutter enn jenter. Selv om denne sammenhengen er klar også for jentene, ser vi at jentene synes kollokviene fungerer best på masternivå til tross for at de mener tilbakemeldingene er noe bedre på bachelornivå.

Tabell 2:

Kollokvier/seminarer.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Studieår	Fungerer godt		Gode tilbakemeldinger	
	Jente	Gutt	Jente	Gutt
1. år	4,52	5,10	3,88	4,06
2. år	4,74	4,67	3,68	3,90
3. år	4,27	4,58	4,11	4,17
4. år	4,68	5,26	3,45	4,41
5. år	4,91	4,92	3,74	4,22

Om en skal kåre en vinner blant de norske lærestedene innenfor tilrettelegging og tilbakemeldinger på arbeid i kollokvier og seminarer er det UiA som scorer høyest. Ikke overraskende er det slik at studentene som studerer i utlandet (ikke CBS) får bedre tilbakemeldinger i slike grupper. Det er åpenbart at kommunikasjonen student-lærer er et område hvor norske utdanningsinstitusjoner har noe å lære av læresteder i utlandet, og det gjør seg i aller høyeste grad også gjeldene innenfor det økonomisk-administrative fagområdet.

Valgfag og utveksling

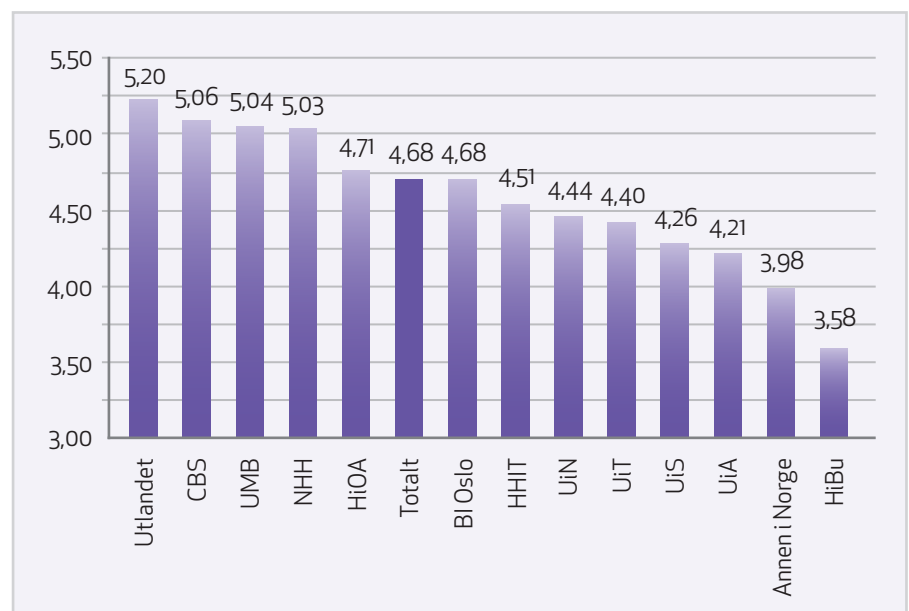
Er man tilfreds med omfanget av valgfagsmuligheter og utvekslingsavtaler er man i betydelig større grad fornøyd med lærestedet enn studenter som er mindre fornøyd med disse valgmulighetene. Denne sammenhengen kan være en forklaring på hvorfor større læresteder scorer noe høyere på den generelle tilfredsheten. På dette området er det ingen forskjeller mellom gutter og jenter, men førsteårsstudentene er klart mer positive enn resten.

HiBu scorer svakt på studentens opplevelse av valgfagstilbudet. Det ser vi også blant kommentarene, hvor valgfag er nest hyppigst nevnt etter mer praksis/kontakt med næringslivet. En respondent ønsker seg: «*Tettere samarbeid med næringslivet, flere og bedre valgfag*». Ved UiS er det en som er misfornøyd med informasjonen om valgfagsmulighetene: «*Bedre og mer oversiktlig informasjon om utdanningsløpet, spesielt valgfag*».

Figur 9.

Skolen har valgfagene jeg etterspør.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

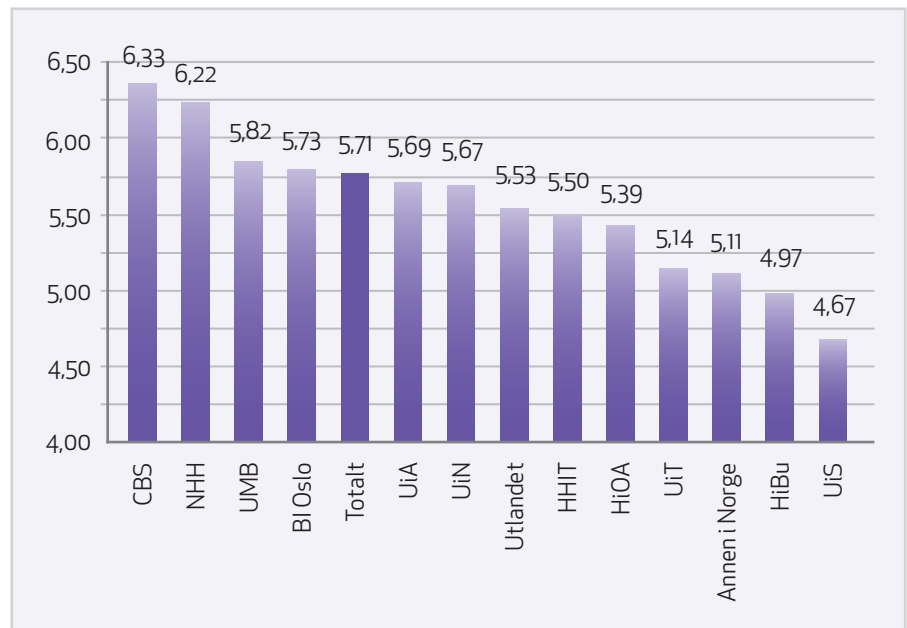

En måte å bøte på et manglende valgfagstilbud på er at lærestedet i større grad legger opp til utveksling. Man kan anta at dette utvider studentenes faglige valgmuligheter. Universitetet i Agder klarer å fylle noe av tomrommet ved å legge til rette for utveksling. Ellers er de lærestedene med det beste utvalget også de som legger mest til rette for utveksling. **Med andre ord er det flere læresteder som har et betydelig forbedringspotensial, både når det gjelder studentenes valgmuligheter gjennom flere og bedre utvekslingsavtaler og når det kommer til kommunikasjonen om muligheten for utveksling.**

Figur 10.
Skolen legger til rette for utveksling.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Econas generelle anbefaling er at man bør ha minst ett semester i utlandet i løpet av studiene. Det skyldes i all hovedsak dannelsessider av utdanningen som gir personlig utvikling, men også de faglige mulighetene.

Studentenes sosiale velferd

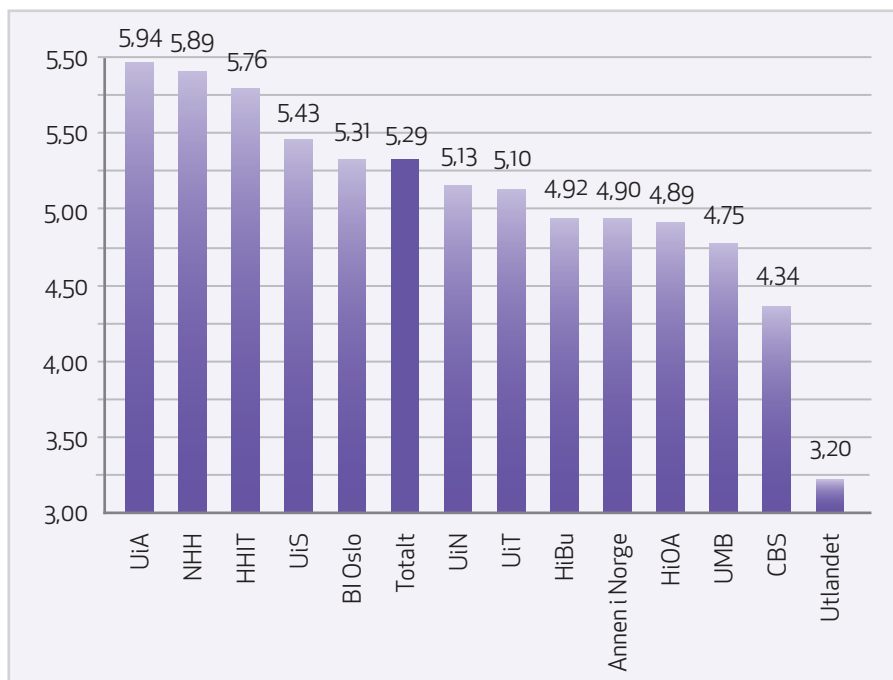
Studenttilværelsen er mer enn rollen som student, den er også deltakelse i utenomfaglige aktiviteter. Studenter som er tidlig i sitt studieløp oppgir i noe større grad at de bruker studentaktiviteter enn de som er kommet lengre i studieløpet. Undersøkelsen viser at guttene deltar noe mer aktivt i linjeforeninger og næringslivforeninger enn jentene. Organisert idrett er mer populært blant gutter, mens underholdningstilbud som konserter og show appellerer mer til jentene. Ellers er det små kjønnsforskjeller i bruken av utenomfaglige tilbud. Aktivitetene er i stor grad organisert av studentene selv. Fadderordningene oppfattes derimot som i større grad å være organisert av lærestedene. Jevnt over fungerer fadderordningene godt eller meget godt. Studenter i utlandet er mindre fornøyde med lærestedenes fadderopplegg enn studentene i Norge. Grunnen til dette kan være at de som studerer i utlandet har med seg forventninger om norske skolars fadderopplegg ved studiestart.

Figur 11.

Skolen har et velfungerende fadderopplegg.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Kulturen for studentdrevne tilbud sier også mye om lærestedenes sosiale kvaliteter. Her er det betydelige forskjeller mellom lærestedene.

Tabell 3: Hvordan ulike aktiviteter brukes på skolene.

Aktivitet	Annen i Norge	Utland	CBS	UiN	UiT	UiS	BI Oslo	HHIT	HiBu	HiOA	NHH	UMB	UiA
Organiserte aktivitetsgrupper (teater, kor, UKA, konsertarrangør, ol.)	22,9%	25,5%	13,6%	20,8%	20,7%	21,1%	10,7%	40,0%	12,8%	25,0%	64,6%	38,0%	19,1%
Interesseorganisasjoner for studenter (næringslivsutvalg, linjeforeninger, Econa, ol.)	70,8%	61,8%	75,8%	68,8%	74,1%	81,6%	65,1%	67,1%	66,7%	82,1%	70,5%	54,9%	73,5%
Ideelle organisasjoner	12,5%	18,2%	15,2%	10,4%	6,9%	7,9%	4,7%	5,7%	2,6%	14,3%	15,0%	7,0%	5,9%
Uorganisert idrett (treningsstudio ol.)	70,8%	67,3%	60,6%	54,2%	44,8%	68,4%	42,3%	74,3%	51,3%	50,0%	79,9%	50,7%	76,5%
Organisert idrett	27,1%	38,2%	10,6%	35,4%	17,2%	11,8%	15,4%	30,0%	7,7%	21,4%	37,9%	14,1%	23,5%
Debatter, foredrag ol.	33,3%	41,8%	37,9%	12,5%	32,8%	21,1%	26,8%	18,6%	17,9%	28,6%	42,3%	42,3%	14,7%
Konsserter, show ol.	45,8%	38,2%	33,3%	54,2%	53,4%	53,9%	17,4%	51,4%	28,2%	21,4%	64,6%	57,7%	44,1%
Jeg bruker ingen studenttilbud	8,3%	9,1%	3,0%	8,3%	10,3%	3,9%	14,1%	8,6%	23,1%	0,0%	1,3%	9,9%	7,4%
Annet	12,5%	9,1%	13,6%	2,1%	10,3%	9,2%	10,1%	11,4%	10,3%	10,7%	5,0%	5,6%	7,4%

Læresteder som har en del eldre studenter eller færre innflyttere scorer dårligere på bruk av utenomfaglige aktivitet. Som forventet er det ved NHH studentene bruker det sosiale tilbudet i størst grad, men det er også her det oppleves som vanskeligst å få innpass i de sosiale aktivitetene.

Som en skriver:

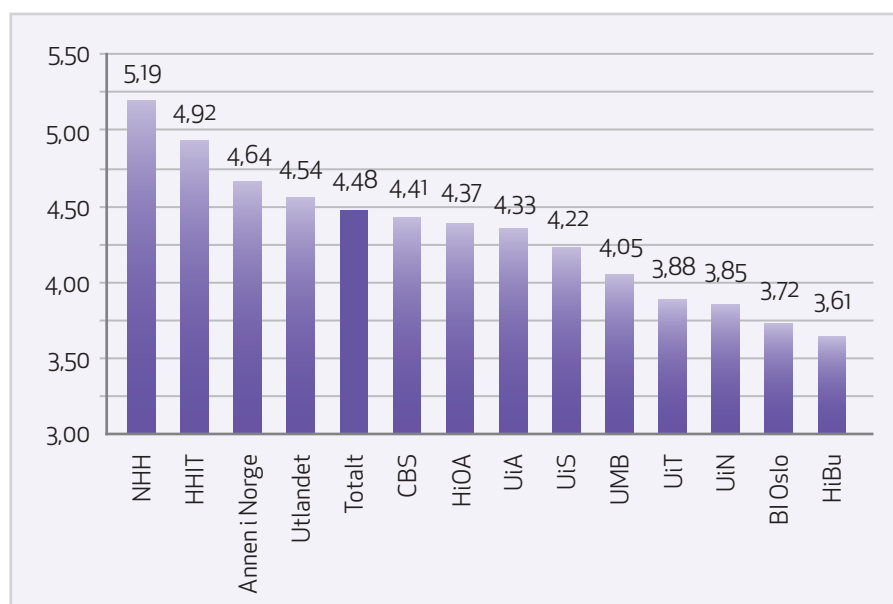
«Tett sosialt miljø som er flinke til å inkludere dem som allerede har fått innpass, men som behandler studenter som ikke har kommet seg inn i miljøet med en gang som maur. Opptak til alle foreninger og lag, der det er om å gjøre å være kulest og drikke mest på byen etter opptaket».

Guttene i undersøkelsen føler det er lettere å få innpass i studentorganisasjonene enn jentene, men det er liten forskjell hvis man sammenlikner kullene. Studentorganisasjonene har en jobb å gjøre for å fremstå som mer inkluderende, men det bør nevnes at det her er en del variasjon mellom lærestedene.

Figur 12.

Jeg bruker organiserte aktiviteter.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Figur 13.

Det er lett å få innpass i de organiserte aktivitetene.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Også lærestedene selv, eller andre aktører, kan organisere studentaktiviteter. Det ser ut til å være tilfelle ved flere læresteder, men ikke ved NHH, hvor nær sagt alle aktivitetene er selvorganiserte.

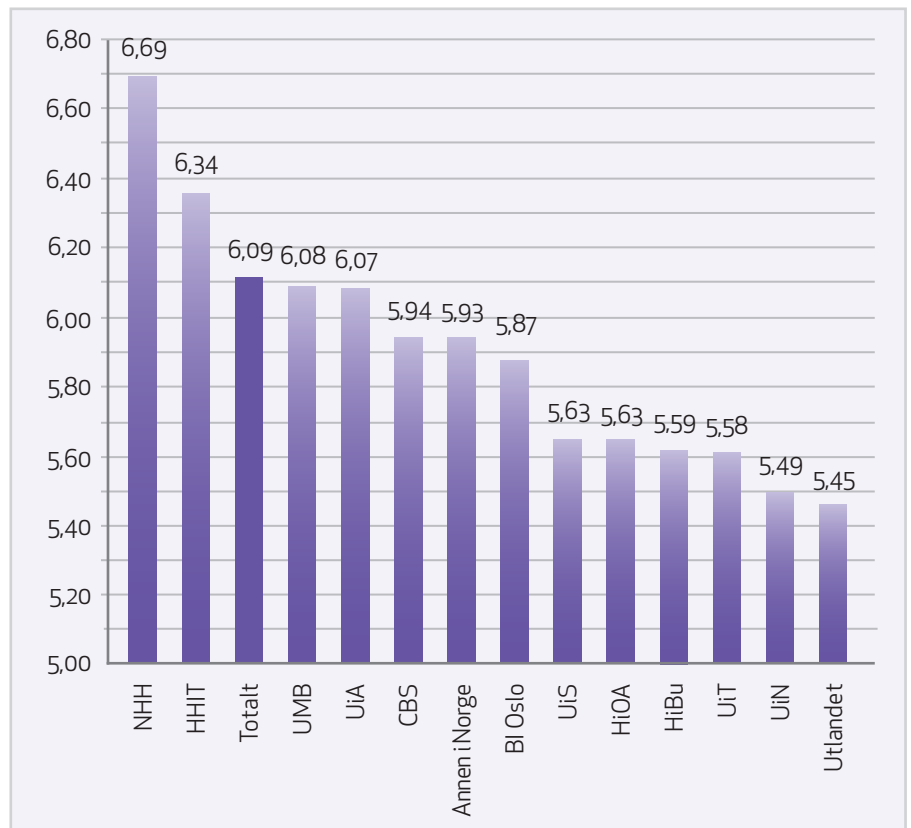

Figur 14.

Aktiviteter er organisert av studentene selv.

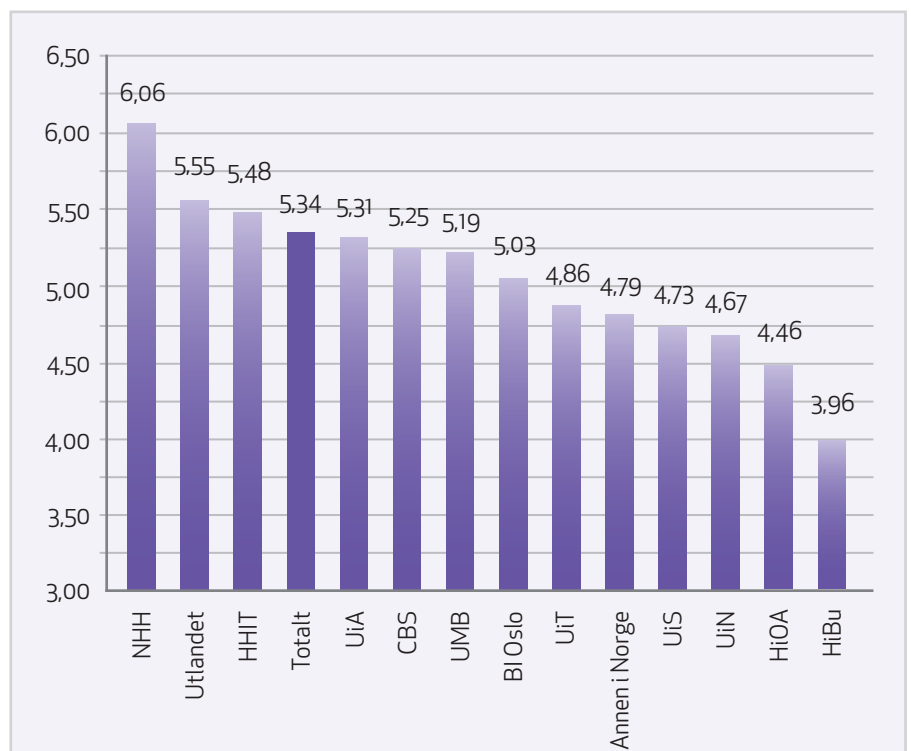
Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Figur 15.

Aktiviteten er godt organiserte.

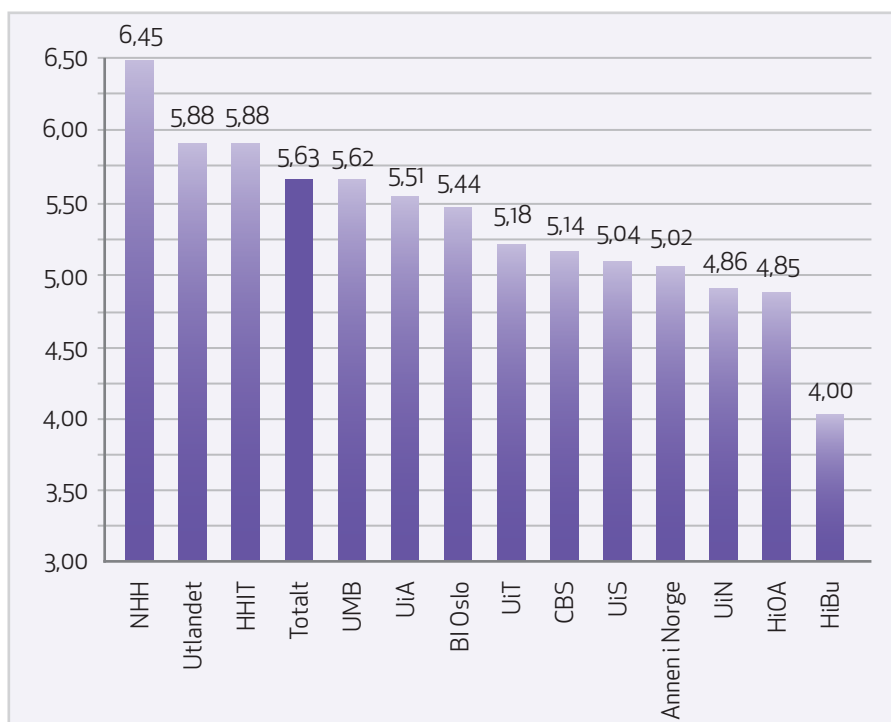
Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Figur 16.

I hvilken grad oppleves studentaktivitetene som varierte.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Studentøkonomi

Det er stor variasjon i hvordan studentene opplever sin økonomiske situasjon. Mer om dette kan du lese i rapporten Økonomistudenten 2013 som har enkeltstudenten i fokus. Viktige objektive indikatorer på egen økonomi er hvor inntekt kommer fra og størrelsen på totalinntekten. De aller fleste mottar ytelser fra Lånekassen, men både ved Høyskolen i Buskerud og Universitet i Tromsø er det så mange som 15 prosent som ikke mottar ytelser fra Lånekassen. Dette, sammen med alder, kan være forklaringer på relativt lave score på en del andre spørsmål i undersøkelsen.

Tabell 4: Inntekt utover studielån og stipend fra Lånekassen (Ekstremverdier over 250 000 i inntekt tatt bort).

	Lønn, støtte hjemmefra og annen inntekt samlet				
	Gjennomsnitt	Median	Nedre kvartil	Øvre kvartil	Antall
UiS	107 556 kr	100 000 kr	80 000 kr	140 000 kr	74
Annen i Norge	100 744 kr	85 000 kr	60 000 kr	148 500 kr	45
BI Oslo	99 831 kr	100 000 kr	60 000 kr	135 000 kr	142
UiT	89 737 kr	90 000 kr	60 000 kr	130 000 kr	57
HiBu	89 195 kr	78 000 kr	50 000 kr	134 000 kr	37
Totalt	85 247 kr	80 000 kr	50 000 kr	120 000 kr	1083
UMB	82 986 kr	80 000 kr	50 000 kr	120 000 kr	70
NHH	81 382 kr	75 000 kr	45 000 kr	110 000 kr	311
HHIT	80 667 kr	70 000 kr	50 000 kr	110 000 kr	69
HiOA	80 179 kr	97 500 kr	38 500 kr	120 000 kr	28
UiA	78 851 kr	76 000 kr	50 000 kr	100 000 kr	67
UiN	78 511 kr	80 000 kr	50 000 kr	100 000 kr	47
CBS	65 838 kr	60 000 kr	40 000 kr	86 000 kr	65
Utlandet	64 907 kr	50 000 kr	25 000 kr	90 000 kr	54

Tabell 5: Inntekt utover studielån og stipend fra Lånekassen (Ekstremverdier over 150 000 i inntekt tatt bort).

Lønn, støtte hjemmefra og annen inntekt samlet					
	Gjennomsnitt	Median	Nedre kvartil	Øvre kvartil	Antall
BI Oslo	93 226kr	100 000kr	60 000kr	130 000kr	133
UiS	87 953kr	90 000kr	70 000kr	110 000kr	61
HiBu	84 291kr	75 000kr	40 000kr	120 200kr	35
Annen i Norge	82 987kr	80 000kr	50 000kr	110 000kr	38
UiT	81 212kr	80 000kr	60 000kr	120 000kr	52
HiOA	80 179kr	97 500kr	38 500kr	120 000kr	28
Totalt	78 548 kr	80 000 kr	50 000 kr	108 000 kr	1 021
UMB	78 045kr	75 000kr	45 000kr	110 000kr	67
NHH	76 426kr	70 000kr	45 000kr	100 000kr	298
UiA	75 277kr	75 000kr	50 000kr	100 000kr	65
HHIT	74 152kr	70 000kr	50 000kr	100 000kr	66
UiN	73 556kr	80 000kr	50 000kr	100 000kr	45
CBS	63 273kr	60 000kr	40 000kr	85 500kr	64
Utlandet	62 642kr	50 000kr	25 000kr	85 000kr	53

Tabell 6: Andre inntektskilder enn Lånekassen.

	Sommerjobb og deltid	Sommerjobb	Deltidsjobb	Foreldre	Annen	Kun Lånekassen
Annen utdanningsinstitusjon i Norge	60 %	27 %	8 %	31 %	23 %	4 %
Annet sted i utlandet	16 %	55 %	4 %	31 %	24 %	9 %
CBS – Copenhagen Business School	27 %	58 %	3 %	58 %	9 %	5 %
Universitetet i Nordland	67 %	15 %	4 %	27 %	10 %	6 %
Universitetet i Tromsø	66 %	10 %	9 %	19 %	17 %	3 %
Handelshøyskolen BI – Oslo	58 %	15 %	17 %	39 %	16 %	3 %
Handelshøyskolen i Trondheim	49 %	39 %	10 %	44 %	3 %	4 %
Høgskolen i Buskerud	56 %	15 %	15 %	33 %	26 %	0 %
Høgskolen i Oslo og Akershus	46 %	18 %	18 %	39 %	7 %	7 %
Norges Handelshøyskole	49 %	38 %	5 %	44 %	9 %	3 %
Totalt	52 %	29 %	9 %	37 %	13 %	4 %
Universitet for miljø- og biovitenskap	55 %	23 %	13 %	23 %	17 %	4 %
Universitetet i Agder	56 %	29 %	6 %	31 %	16 %	4 %
Universitetet i Stavanger	66 %	14 %	16 %	25 %	12 %	1 %

Tabell 7: Arbeidstimer per uke for dem som jobber deltid.

	Gjennomsnitt	Median	Nedre kvartil	Øvre kvartil	Antall	Andel deltid-sarbeidene
CBS – Copenhagen Business School	14,84 timer	13 timer	10 timer	20 timer	19 timer	30 %
Annet sted i utlandet	13,64 timer	15 timer	8 timer	16 timer	11 timer	20 %
Universitetet i Nordland	13,19 timer	10 timer	8 timer	17 timer	32 timer	71 %
Universitetet i Stavanger	12,98 timer	12 timer	9 timer	16 timer	62 timer	82 %
Høgskolen i Buskerud	12,96 timer	10 timer	7 timer	18 timer	28 timer	72 %
Annen utdanningsinstitusjon i Norge	12,81 timer	10 timer	8 timer	20 timer	31 timer	69 %
Handelshøyskolen BI – Oslo	12,77 timer	12 timer	8 timer	16 timer	111 timer	75 %
Universitetet i Tromsø	12,23 timer	12 timer	8 timer	16 timer	43 timer	74 %
Høgskolen i Oslo og Akershus	12 timer	12 timer	10 timer	14 timer	18 timer	64 %
Totalt	11,57 timer	10 timer	7 timer	15 timer	666 timer	61 %
Universitet for miljø- og biovitenskap	11,46 timer	10 timer	8 timer	14 timer	46 timer	68 %
Norges Handelshøyskole	9,74 timer	8 timer	6 timer	12 timer	171 timer	54 %
Handelshøyskolen i Trondheim	9,71 timer	10 timer	6 timer	13 timer	38 timer	59 %
Universitetet i Agder	9,45 timer	8 timer	7 timer	10 timer	42 timer	62 %

I «Økonomistudenten 2013» kan du lese at deltidsarbeidets omfang underveis i studiene samvarierer med opplevd studietilfredshet og antall timer brukt på studier. Studentenes økonomi kan med andre ord være en viktig faktor når studentenes tilfredshet med lærestedet måles. Dette er ett argument for å øke studiefinansieringen, slik at flere kan bruke mer tid på studiene og mindre på deltidsjobb enn de gjør i dag.

Næringslivets deltakelse

Undersøkelsen viser tydelig at økonomi- og administrasjonsstudentene hovedsakelig ønsker jobb i det private næringsliv etter endte studier. Av de som har en preferanse oppgir 72 prosent at de helst ønsker å jobbe i privat sektor, mens fire prosent oppgir offentlig sektor.

Studentene bekrefter at næringslivet er aktive på lærestedene. Kan næringslivets aktive deltakelse på lærestedene henge sammen med studentenes preferanse for jobb i privat sektor? I så fall har arbeidsgivere i offentlig sektor noe å hente på å være mer til stede på lærestedene.

Vil ha praksisplass

Utplassering i en virksomhet viser seg å være et sterkt ønske blant studentene. Godt over 80 prosent skulle ønske at et praksisopphold i virksomhet var en del av studiene. Blant tredjeårsstudenter svarer hele 90 prosent at de ønsker praksisplass. Som en skriver: «Burde vært en praksisperiode slik at man kunne få smake på hva man kan vente seg etter fullført studie».

På lærestedsnivå varierer ønsket fra drøyt 70 prosent ved institusjoner i utlandet til rundt 90 prosent ved norske institusjoner som BI, Handelshøyskolen i Trondheim, Universitetet i Tromsø, Universitet i Nordland og Høyskolen i Buskerud. NHH på sin side ligger nær utenlandske institusjoner med 76 prosent som ønsker praksisplass, mens UiA, UiS og UMB ligger rundt gjennomsnittet på 82,6 prosent. I sterk kontrast til ønsket om praksisplasser er det bare 10 prosent som har oppgitt at det er lagt opp til utplassering eller praksisplass som en del av undervisningstilbudet.

Arbeidsgivere bruker mye ressurser på å sikre seg de rette studentene. Praksisplasser er en god mulighet for student og arbeidsgiver til å bli kjent med hverandre. For studentene gir praksisplasser innblikk i arbeidslivets mange problemstillinger. Fra lærestedenes side vil tilbud om praksisplasser være en god måte å få inn mer praksis i undervisningen. **Econas studentundersøkelse 2013 viser at nettopp praksis i undervisningen er et svakt punkt for fagområdet, jmfør figur 5 om forelesers evne til å bringe praksis inn i teori.** Studentenes ønske om praksisplasser og studentenes egenaktivitet i næringslivsforeningene er klare signaler om at lærestedene og arbeidsgivere kan jobbe bedre sammen. **Tilbud om praksisplass i løpet av studiet kan være et konkurransefortrinn for det enkelte lærested.**

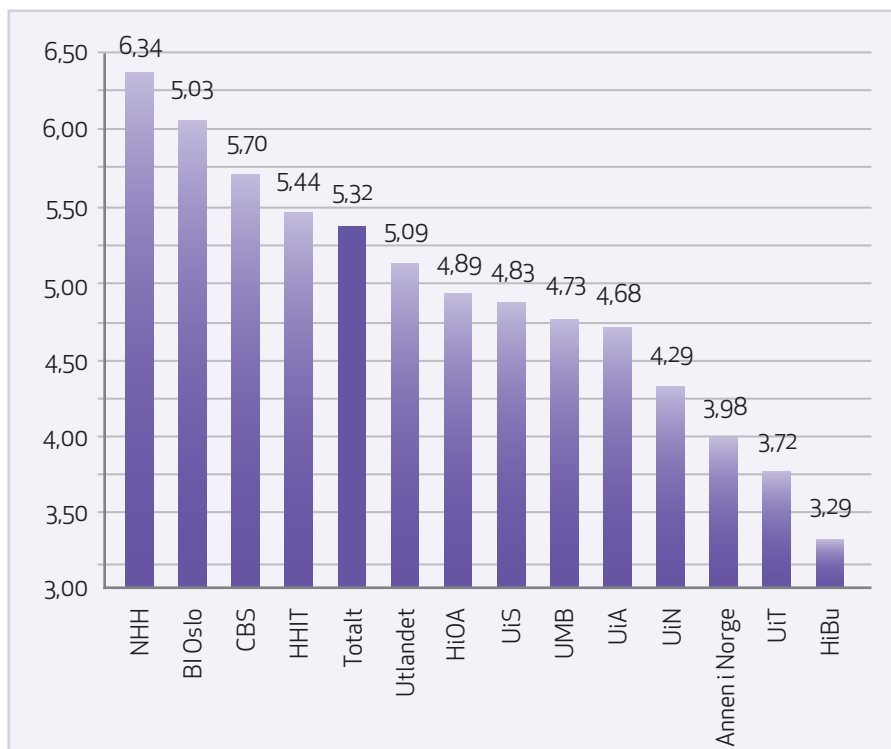
En annen måte å få mer kontakt mellom lærested og næringslivet som foreslås av studentene, er forelesere fra næringslivet. En student skriver at det er ønskelig med: «...mer kontakt med næringslivet og flere gjesteforelesninger med informasjon om næring og det praktiske arbeidslivet».

Vi har spurt studentmedlemmene våre om næringslivets tilstedeværelse på lærestedet. Det er betydelige forskjeller lærestedene imellom, og her er det liten tvil om at størrelse teller. For eksempel nevner nesten alle mindre fornøyde studenter ved HiBu høyere deltakelse fra næringslivet som viktig. En skriver det så enkelt: «Få næringslivet "inn" i skolen!».

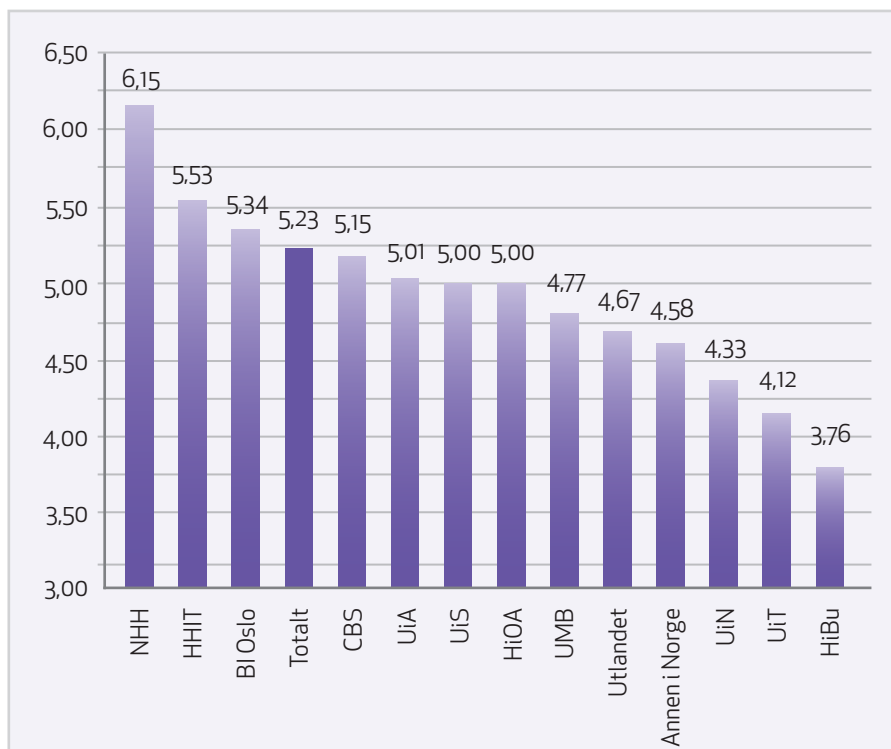
Figur 17.
Næringslivet er til stede på skolen.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Figur 18.
Studentforeningene knytter skolen opp mot næringslivet.

Alle skalaer er fra 1 – 7, hvor 1 er dårligste score og 7 beste score.

Etter studiene – ønske om jobb

Som nevnt tidligere er det privat sektor som er mest attraktivt blant studentene. Svært få oppgir at de har offentlig sektor som sitt foretrukne arbeidssted. Det er variasjoner mellom lærestedene i antallet som har bestemt seg for sektor. Høyskolen i Buskerud utmerker seg med 13 prosent som foretrekker offentlig sektor sett opp mot resten som ligger mellom én og åtte prosent. Andel som har oppgitt «vet ikke» er over 25 prosent ved UiT, UiN, HHiT, HiBu og UMB.

Studentene oppgir at mulighetene for «karriere» og «utfordringer» er viktigere faktorer enn «lønn», «trygghet» og «ansvar» i framtidig jobber. Verdt å merke seg er at studenter «andre steder i utlandet» skiller seg ut ved å være mindre opptatt av trygghet. Naturligvis ønsker de som studerer i utlandet, også CBS, i større grad å jobbe i utlandet enn de som studerer i Norge. Studentenes preferanser for framtidig jobb varierer ellers lite lærestedene i mellom.

Tabell 8: I hvilken grad vektlegger du følgende ved en framtidig jobb

Karrieremuligheter i selskapet/organisasjonen	6,08
Utfordringer	5,94
Trygghet	5,55
Ansvar	5,18
Lønn	4,99
Muligheter for å jobbe i utlandet	4,49

Oppsummering

Studentundersøkelsen 2013 viser at økonomistudentene stort sett er fornøyde med både studenttilværelsen og lærestedenes tilbud. Rapporten avdekker allikevel at det er rom for forbedring innenfor enkelte områder i undervisningstilbudet. Som en student skriver i kommentarfeltet: «Mer kollokviégrupper. Mer teori i praksis, kanskje i form av utplassering på bedrifter? Det blir mye teori, og dette kan ofte være vanskelig å ta inn over seg».

Det er tydelig at samarbeidet mellom underviser og studenter kan bli bedre. Det gjelder både i forelesning og i kollokvier/seminarer. Deltakelse i organiserte kollokvier/seminarer samvarierer positivt med generell tilfredshet med lærestedet. Slik sett kan et godt tilbud av organiserte kollokvier/seminarer være et tiltak som både bedrer kontakt mellom underviser og studenter og øker den generelle tilfredsheten med lærestedet.

Forelesers evne til å knytte teori opp mot praksis holder heller ikke samme nivå som den generelle tilfredsheten.

Forelesere ved lærestedene i utlandet oppleves som flinkere til å bringe praksis inn i forelesningene enn sine kollegaer ved læresteder i Norge. Videre oppleves dialogen i forelesningene som bedre ved de lærestedene i utlandet enn ved læresteder i Norge. Studentenes tilbakemeldinger er et klart tegn på at studentene ønsker mer dialog mellom underviser og student, og at foreleserne må bli flinkere til å knytte teori opp mot praksis.

Omfattende deltidsarbeid ved siden av studiene henger sammen med den generelle tilfredsheten. Mye deltidsarbeid gir svakere score på generell tilfredshet med lærestedet. Videre henger deltakelse i utenomfaglig aktivitet sammen med hvor tilfreds studentene er med lærestedet totalt sett. Opplevd kvalitet på studietilbud og sosialt tilbud varierer fra lærested til lærested. Bildet er naturligvis mer sammensatt enn det som er presentert i rapporten, men at lærestedene har forskjellige styrker og svakheter er klart. Det er naturlig at Econa bruker studentenes opplevde kvaliteter i sin rådgivning av potensielle studenter.

Kontaktinfo

e-post karriere@econa.no / web www.econa.no